

- Nuorten syrjäytyminen ja palveluiden ulkopuolelle jääminen on kestoteema.
- **Syrjäytymisen inhimillinen puoli ja sen pitkäaikaisvaikutukset ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen** ovat minulle sydämen asioita.
- Olen työssäni nähnyt, että **oppimisvaikeudet** ja **neuropsykiatriset** ongelmat ylikorostuneina syrjäytymisvaarassa olevilla nuorilla.
- Yhä useampi nuori tarvitsisi intensiivistä ja kokonaisvaltaista, elämänhallintaa vahvistavaa tukea ja erilaisia matalan kynnyksen kuntoutuksellisia palveluita.

Starttivalmennus on työpajojen matalimman kynnyksen palvelu, joka on kehitetty heikoimmassa asemassa olevien nuorten kuntoutuksellisiin tarpeisiin **Valtakunnallisen työpajayhdistyksen (TPY) koordinoimissa hankkeissa:**

- Startti parempaan elämään (2009-2012) ja
- Startti parempaan elämään -juurruttamishankkeessa (2012-2016)

Hankkeiden tuotoksena ovat syntyneet julkaisut:

- Starttivalmennuksen perusteet
- Starttivalmennuksen menetelmiä ja työskentelytapoja

- **Matalimman kynnyksen työpajatoimintaa**
- **Nuorten sosiaalista kuntoutusta**, jolla on pystytty vastaamaan lainsäädännön uudistuksesta nouseviin tarpeisiin.
- Uudessa sosiaalihuoltolaissa (1304/2014) on painopistettä siirretty **ennaltaehkäisevään työhön ja varhaiseen tukeen**.
- Lakiin on kirjattu ensimmäistä kertaa **sosiaalisen kuntoutuksen palvelu**. Edellä mainittu luo mahdollisuudet starttivalmennuksen juurruttamiselle toimivaksi tavaksi toteuttaa sosiaalista kuntoutusta paikallisten nuorten tarpeisiin.

Starttivalmennus on kokonaisvaltaista, moniammatillista ja monialaista arjenhallinnan vahvistumiseen keskittyvää työpajojen matalimman kynnyksen toimintaa.

Starttivalmennus sekä tukee valmentautujaa auttamaan itseään että optimoi tukiverkoston yhteistyötä. (Hilpinen ym. 2012)

Starttivalmennuksen kohderyhmänä ovat haasteellisimmassa asemassa olevat nuoret, joilla on monenlaisia tukitarpeita, esim. arjenhallintaan sekä mielenterveys- ja päihdeongelmiin liittyviä.

Monilla heistä ei ole peruskoulun jälkeistä koulutusta, itsenäisen elämän valmiudet ovat heikot eivätkä he pysty sitoutumaan olemassa oleviin palveluihin eikä myöskään perinteiseen työpajatoimintaan, vaan tarvitsevat joustavampaa ja kokonaisvaltaisempaa tukea.

- **yksilö-, ryhmä- ja työvalmennus.**
- Starttivalmennuksessa tuetaan nuoren voimavaroja, vahvuuksia ja mahdollisuuksia.
- Jaksot **räätälöidään** valmentautujan tarpeiden ja jaksamisen mukaan.
- Sisällölliset painopisteet ovat **yksilöllisiä.**
- Toinen keskeinen elementti on sekä **yhteisöllisyys.**

STARTTIVALMENNUKSEN TAVOITTEITA:

- Päivärytmi ja terveydestä huolehtiminen
- Omien voimavarojen, vaikutusmahdollisuuksien ja muutostarpeen tunnistaminen
- Voimaantuminen
- Luottamuksen syntyminen
- Epäonnistumisen ja vastoinkäymisten sietokyvyn vahvistuminen
- Sosiaalisten taitojen ja ongelmanratkaisutaitojen opetteleminen
- Osallisuuden vahvistuminen
- Tukiverkostojen rakentaminen
- Sitoutuminen jatkopolkujen rakentamiseen
- Jatkopolkujen määrätietoinen rakentaminen
- Tuettu siirtyminen jatkoluille ja starttivalmennuksen tarjoama taustatuki jakson jälkeen. (Hilpinen ym. 2012)

VALMENTAUTUJAN KANNALTA

- Itsetuntemuksen kasvaminen ja omien voimavarojen tunnistaminen
- Säännöllisen päivärytmin löytyminen, taloustaitojen ja arjenhallinnan parantuminen
- Vaikutusmahdollisuuksien tunnistaminen ja vastuunottokyvyn kohentuminen
- Vastoinkäymisten sietokyvyn kasvaminen ja itseluottamuksen vahvistuminen
- Vuorovaikutustaitojen parantuminen
- Tulevaisuuden suunnittelun selkiytyminen ja jatkopolkujen rakentaminen
- Opiskelu- ja työelämävalmiuksien kohentuminen

KUNTOUTUKSELLISIIN PALVELUIHIN

- Kolmen viime vuoden aikana esim. kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien määrä on yli kaksinkertaistunut.
- Starttivalmennus vastaa osaltaan näihin tarpeisiin ja lainsäädännön vaateisiin.
- Starttivalmennus sopii hyvin laissa esitetyn sosiaalisen kuntoutuksen määritelmiin ja voi tarjota valmentautujalle ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea.

- **Työpajat voivat tarjota vahvan kumppanin ja starttivalmennus selkeän toimintamallin sosiaalisen kuntoutuksen toteuttamiseen.**
- Starttivalmennus nostetaan mm. Kuntoutussäätiön selvityksessä (Tuusa & Ala-Kauhaluoma 2014) hyväksi pohjaksi sosiaaliselle kuntoutukselle.

- **LAPTUOTE-SÄÄTIÖ** on pitkään kehittänyt omaa matalan kynnyksen starttivalmennusmallia yhdessä Valtakunnallisen työpajayhdistyksen kanssa.
- Meillä on valmennustyöhön vahva osaaminen sekä moniammatillinen, kokenut henkilöstö.
- Osallistuimme kehittämällämme mallilla keväällä 2015 Eksoten Starttivalmennuksen tarjouskilpailuun, jonka voitimme.
- ✓ Asiakkaita ei ole ohjautunut.

- Kaikki nuoret, jotka palvelua tarvitsisivat starttivalmennusta, eivät pääse matalankynnyksen palveluun!
- **Laptuotteelle tulee nuoria ainoastaan kuntouttavaan työtoimintaan TYP:n kautta.**
 - Ohjaamo? – TEOT? - Nuorten paja?
- Miten saataisiin tasapuolisesti toimintaa kaikille - ei pelkästään TEOT:in palveluissa oleville nuorille?

➤ **Miten voisimme tehdä yhteistyötä?!**

SYRJÄYTYMISEN KUSTANNUKSET:

- v. 2013 työssäkäyntitilaston mukaan työn ja koulutuksen ulkopuolella oli n. 45 000 16-29-vuotiasta nuorta.
- Työmarkkinatuen ja asumistuen nettokustannus on vuodessa 10 000€.
- Saamatta jäänyt työpanos on noin 33 000€/vuosi.
- 40 000 syrjäytynyttä nuorta maksaa 300 miljoonaa euroa vuodessa.
- 40 vuodessa 40 000 nuoren syrjäytymisen kustannukset julkiselle taloudelle kohoavat jopa 71 miljardiin euroon.

Lähteet:

Mea Hannila-Niemelä, Pirjo Oulasvirta-Niiranen, Reetta Pietikäinen
(2015)**Työpajojen starttivalmennus sosiaalisen kuntoutuksen palveluna**
Starttivalmennuksen juurruttaminen paikalliseen palveluverkostoon. Helsinki:
Valtakunnallinen työpajayhdistys ry

Starttivalmennushankkeiden verkostopäivien materiaalit

Laptuote-säätiön yhteiskunnallista osallisuutta tukevan kuntoutuksellisen toiminnan sisällöt Laptuote-säätiön tarjoamassa matalan kynnyksen toiminnassa

Kiitos!